

Vergaderjaar 2017–2018

30 079

VMBO

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS EN MEDIA

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juni 2018

Met deze brief informeer ik u over ernstige onregelmatigheden in de examens op de Maastrichtse vmbo-scholen. Er zijn 354 eindexamenkandidaten gedupeerd op de vmbo-locaties van het Sint-Maartenscollege en het Porta Mosana College. Deze scholen, die beide onder het bestuur Limburgs Voortgezet Onderwijs vallen, geven in samenwerking het «VMBO Maastricht» vorm.

Op de twee scholen is sprake van ernstige tekortkomingen als gevolg van onverantwoord handelen door het bevoegd gezag van de scholen. De inspecteur-generaal van het Onderwijs is hierdoor genoodzaakt alle door deze leerlingen gemaakte centrale examens ongeldig te verklaren. Hierdoor hebben de 354 leerlingen die hebben deelgenomen aan het centraal examen nu geen recht op een diploma. Het handelen van de school levert een ontzettende teleurstelling op voor alle leerlingen die erop rekenden volgende week hun diploma-uitreiking te hebben.

Op dit moment zijn de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) en het College voor Toetsen en Examens (hierna: CvTE) hard bezig om te kijken wat de consequenties zijn voor de leerlingen en of er mogelijkheden zijn voor hen om alsnog op een juiste manier examen te doen en hun diploma te halen. Op basis van wat we nu weten, moeten we er ernstig rekening mee houden dat deze mogelijkheden voor het overgrote deel van de leerlingen helaas zeer beperkt zijn. Ik betreur dat hierdoor voor veel leerlingen en ouders een verdrietige situatie ontstaat.

In deze brief meld ik de feiten die nu bekend zijn en ga ik in op de consequenties voor de leerlingen en de school.

Aanleiding: klokkenluider meldt onregelmatigheid bij inspectie

Op donderdag 14 juni jongstleden heeft de inspectie een signaal ontvangen over een leerling van VMBO Maastricht die voor een bepaald

vak het grootste gedeelte van het schoolexamen niet had afgerond, maar wel had deelgenomen aan het centraal examen in dat vak. De school had wel een cijfer voor het schoolexamen (SE-cijfer) geregistreerd in BRON, maar dat was gebaseerd op slechts een beperkt onderdeel van het schoolexamen. Ook bleek de leerling voor andere schoolexamens de cijfers 1 en 1,1 te hebben behaald. De registratie van een dergelijk cijfer kan het gevolg zijn van een door de school genomen maatregel naar aanleiding van het constateren van een onregelmatigheid, zoals het zonder geldige reden afwezig zijn bij een examen. In een dergelijk geval dient door het bevoegd gezag melding te worden gemaakt bij de inspectie. De inspectie heeft echter geen enkele melding ontvangen van deze school of dit bestuur in de afgelopen examenperiode.

Bevindingen van de inspectie

Naar aanleiding van de melding heeft de inspectie contact opgenomen met het bevoegd gezag, waarna informatie over de casus is uitgewisseld. Vervolgens bleek op 19 juni dat het probleem zich niet beperkte tot deze ene leerling, maar de onregelmatigheden wellicht alle leerlingen van het VMBO Maastricht betroffen.

Daarop is de inspectie direct gestart met een breed onderzoek naar de afronding van het schoolexamen van alle vmbo-eindexamenkandidaten op VMBO Maastricht. De inspectie heeft de hiertoe benodigde gegevens ontvangen op 20 juni. De door de scholen aangeleverde gegevens bleken echter incorrect en incompleet. De inspectie is daarom op de scholen zelf op zoek gegaan naar alle gegevens en is – ook op dit moment nog – aan het werk om voor elke leerling de precieze situatie in beeld te krijgen.

Uit het onderzoek van de inspectie komt in elk geval naar voren dat alle 354 eindexamenkandidaten één of meerdere schoolexamens bij één of meer vakken onvolledig hebben afgerond. Dit betekent dat niet alle onderdelen van het programma van toetsing en afsluiting (PTA) van de school zijn afgesloten. In die gevallen had er nooit een schoolexamencijfer vastgesteld kunnen en mogen worden door de school. Dit is echter wel gebeurd. Hiernaast is bij een deel van de leerlingen een maatregel genomen door een leraar bij afwezigheid van een leerling, namelijk het toekennen van het cijfer 1 of het cijfer 1,1. Deze maatregel is echter niet op de juiste manier genomen, en ook niet gemeld bij de inspectie. Daardoor is dit cijfer ook niet geldig. Voor alle eindexamenkandidaten zijn dus schoolexamencijfers geregistreerd die of onvolledig zijn, of een niet juist genomen maatregel betreffen, of een combinatie van beide zijn.

Gevolgen voor de leerlingen

Geen enkele eindexamenkandidaat van het VMBO Maastricht had volgens artikel 32 uit het Eindexamenbesluit Voortgezet Onderwijs mogen deelnemen aan de centrale examens, omdat niet alle schoolexamens waren afgerond. De inspectie heeft daarom moeten aankondigen om over te gaan tot de ongeldigverklaring van alle door deze eindexamenkandidaten gemaakte centrale examens. Dit betekent dat het gehele centraal examen van elke leerling van VMBO Maastricht ongeldig wordt verklaard, tenzij onomstotelijk vaststaat dat de individuele leerling een correct en volledig examen heeft afgelegd. Dit betekent dat per vak aan alle eisen van het schoolexamen is voldaan. De inspectie heeft mij daar vanmiddag per ambtsbericht over geïnformeerd.

Dit is een zwaar besluit, maar gegeven de omstandigheden onvermijdelijk. Leerlingen moeten zich verzekerd weten van een diploma dat staat voor een volwaardige opleiding waarmee zij met vertrouwen en met

gedegen kennis en vaardigheden aan een vervolgopleiding kunnen beginnen. Daar is in deze situatie geen sprake van en dat betreurt ik ten zeerste.

De inspectie is hard aan de slag om per leerling te bekijken hoe hun individuele situatie er uitziet en welke afgelegde centrale examens ongeldig zullen moeten worden verklaard. De inspectie en het CvTE kunnen op basis van het totaalbeeld bekijken voor welke leerlingen er alsnog mogelijkheden zijn om schoolexamens over te doen. Zij streven ernaar de leerlingen medio volgende week duidelijkheid te bieden.

De centrale examens die vervolgens kunnen worden gedaan, zullen in het derde tijdvak – dat loopt van 8 tot en met 17 augustus – moeten worden afgelegd. Het CvTE zet alles in het werk om – voor die leerlingen die op basis van hun resultaten nog in staat zijn hun examen te halen – te organiseren dat zij dit in het derde tijdvak kunnen doen. Het rooster voor het derde tijdvak is gebaseerd op leerlingen die slechts één of twee examens moeten doen. Dit betekent dat de examens voor verschillende vakken op hetzelfde moment zijn ingepland. Dat zou voor deze leerlingen – die meer vakken moet herkansen – problematisch zijn.

Het schema in het derde tijdvak wordt daarom voor de leerlingen die het betreft zoveel mogelijk aangepast, om ervoor te zorgen dat de leerlingen al hun centrale examens in die periode kunnen afleggen.

Op basis van wat we nu weten, moeten we er ernstig rekening mee houden dat deze mogelijkheden voor het overgrote deel van de leerlingen helaas zeer beperkt zijn.

Informatie voor leerlingen en hun ouders

De grote fouten die door deze scholen zijn gemaakt, hebben verstrekende gevolgen voor hun eindexamenleerlingen. Vanmiddag worden alle leerlingen en hun ouders door de scholen geïnformeerd dat de uitslag van hun eindexamen – die ze vorige week hebben ontvangen – niet geldig is.

De gemeente organiseert vanavond – in samenspraak met de school – een bijeenkomst voor alle eindexamenkandidaten en hun ouders. De inspecteur-generaal van het Onderwijs en de directeur van het bureau College voor Toetsen en Examens zijn hierbij aanwezig en zullen – zoveel als op dit moment mogelijk is – de vragen beantwoorden. Ik kan me goed voorstellen dat dit nieuws ook bij leerlingen uit andere leerjaren en hun ouders voor grote onrust zorgt. In een later stadium komt er voor hen ook een bijeenkomst.

Vanaf morgenochtend 09.00 uur kunnen leerlingen en ouders met hun vragen terecht bij een speciaal telefoonnummer. Op rijksoverheid.nl volgt hier nadere informatie over.

Gevolgen voor de school

Er zijn nog veel vragen. Op de twee scholen is zoals gezegd sprake van ernstige tekortkomingen als gevolg van onverantwoord handelen door het bevoegd gezag van de scholen. Hierdoor zijn leerlingen gedupeerd.

VMBO Maastricht wordt per direct onder verscherpt toezicht geplaatst. De inspectie was bezig met een regulier kwaliteitsonderzoek op de scholen. De inspectie heeft aangegeven het onderzoek uit te breiden waarbij onderdelen van het bestuurlijk handelen worden betrokken.

Tot slot

Deze situatie heeft een enorme impact op leerlingen en ouders die dachten te kunnen rekenen op de uitslag die de school met hen heeft gedeeld. Waar vorige week bij veel leerlingen de vlag uitgehangen werd, zal het nieuws van vandaag hard aankomen. Ik leef dan ook mee met deze leerlingen en hun ouders, die grote frustratie en onzekerheid zullen voelen. Het vertrouwen van deze leerlingen is ernstig geschaad. Ik zal – samen met de inspectie en het CvTE – me ervoor inspannen dat de leerlingen waar mogelijk in staat worden gesteld alsnog hun diploma te halen.

Ik informeer uw Kamer over de ontwikkelingen.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob